

NYHETER OM EU

NYHETSRESEN FRÅN FOLKRORESEN NEJ TILL EU ■ SEPTEMBER 2005

EU:s ledare splittrade om den nya konstitutionen

Vid toppmötet i juni beslutade EU:s stats- och regeringschefer att tiden för ratificering av EU:s nya konstitution ska utsträckas. Ingen borte tidsgräns har angivits, men i ett uttalande från toppmötet sägs det att EU:s ledare kommer att mötas under det första halvåret 2006 för att "enas om en fortsättning av processen". Enligt den ursprungliga planen var avsikten att konstitutionen skulle träda i kraft i november 2006.

Anledningen till beslutet att skjuta upp ratificeringen, var framför allt att väljarna i Frankrike och Holland i folkomröstningar sade nej till den nya konstitutionen. En bidragande faktor var också den brittiska regeringens beslut att ställa in en planerad folkomröstning i frågan.

Det är EU:s medlemsländer som nu själva avgör hur de vill gå vidare med ratificeringsprocessen. De flesta länderna har valt att avlysa planerade folkomröstningar eller avbryta ratificeringen i parlamenten. Luxemburg valde dock att fullfölja planerna på en folkomröstning, och Cypern, Malta och Estland avser att fullfölja behandlingen i sina respektive parlament. För Sveriges del innebär toppmötets beslut att regeringen inte kommer att lägga någon proposition i frågan i höst. Något som i sin tur betyder att riksdagen inte, som tidigare aviserat, kommer att fatta beslut om konstitutionen i slutet av året.

Förutom Storbritannien har även Polen, Portugal, Danmark, Irland och Tjeckien beslutat att skjuta upp sina folkomröstningar tills vidare.

Vad som kommer att hända med EU-konstitutionen står skrivet i stjärnorna. De EU-ledare som uttalat sig i frågan är minst sagt splittrade.

I Danmark var en folkomröstning planerad att hållas den 27 september. Det beslutade regeringen i februari, efter samråd med de övriga EU-positiva partierna i folketinget. Bakom beslutet stod regeringspartierna Venstre och Konservative Folkeparti samt socialdemokraterna, Socialistisk Folkeparti och Radikale Venstre. Danmarks statsminister, Anders Fogh Rasmussen, har dock sagt

att man skjuter upp folkomröstningen tills vidare. "[...] naturligtvis kan vi inte lägga fram fördraget för en folkomröstning i Danmark eftersom det inte finns något fördrag att rösta om", sade Rasmussen. Hans-Gert Pöttering, ledare för den kristdemokratiska gruppen i EU-parlamentet, tror att EU-konstitutionen kan återkomma på Frankrikes dagordning efter presidentvalet våren 2007.

"De signaler jag får från Frankrike säger att man under en ny president på nytt kan aktualisera konstitutionen", sade Pöttering i samtal med journalister den 31 augusti. Han fortsatte:

"Vi kan inte tillåta att de franska och holländska nej-rösterna innebär ett nej också i de övriga medlemsländerna." EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso, menar att EU-konstitutionen inte kommer att återupplivas under överskådlig tid. I ett tal i Polen, i samband med firandet av fackföreningsrörelsen Solidaritets 25-årsjubileum, antydde Barroso att EU de närmaste åren får hålla till godo med de nuvarande fördragen.

"Det är uppenbart att vi inte att få någon konstitution under överskådlig tid. Jag har hittills inte stött på någon magisk formel som kommer att kunna återuppliva den", sade Barroso enligt den polska dagstidningen Rzeczpospolita.

Österrikes förbundskansler Wolfgang Schüssel sade i en intervju i den tyska dagstidningen Frankfurter Allgemeine Zeitung att EU bör ägna de kommande två åren åt att fundera över varför väljarna i Frankrike och Holland sade nej till den nya EU-konstitutionen. Därefter kan man göra ett nytt försök att ratificera fördraget. Schüssel förmodar att det framför allt var EU:s utvidgning som fick de franska och holländska väljarna att rösta nej och han anser att det därför vore klok att minska utvidgningstakten. Österrike övertar EU-ordförandeskapet vid årsskiftet och Schüssel har själv vid flera tillfällen förklarat sig tveksam till ett turkiskt EU-medlemskap. "Folk är oroade över att EU blir för stort

om man tar med länder som exempelvis Turkiet och Ukraina. Om vi intar en mer försiktig linje, kan vi komma tillbaka till väljarna. Vi kan då säga att vi har förstått vad de menade och att vi har dragit lärdomarna", säger Schüssel i intervjun. Enligt förbundskanslern bör nya folkomröstningar kunna hållas om två år. Förutsättningen är dock att det har skett "politiska förändringar i ett eller flera länder", en formulering som sannolikt syftar på det kommande presidentvalet i Frankrike och parlamentsvalet i Holland. Den polske president Aleksander Kwasniewski anser att samtliga EU-länder bör hålla en folkomröstning om den nya EU-konstitutionen. Folkomröstningarna ska äga rum vid samma tidpunkt, i syfte att stimulera till debatt om unionens framtid. Det säger Kwasniewski till den tyska tidningen Frankfurter Allgemeine Zeitung. "Folkomröstningarna måste äga rum på samma dag i samtliga länder [...] även i de länder där man redan har röstat nej", säger Kwasniewski.

I intervjun säger sig Kwasniewski också vara bekymrad över vad han ser som en brist på verkliga politiska ledare i Europa: "De flesta europeiska ledare förmår inte tänka bortom nästa val i det egna landet, det gäller även i Polen. Jag saknar personer som den tidigare kommissionsordföranden Jacques Delors, som arbetade för den europeiska saken."

"Vi menar att den [konstitutionen] är död. Men även om vi inte vet i vilken form det kommer att ske, är vi övertygade om att den kommer att dyka upp igen."

Eva Nisser, ledamot i Junilistans förtroenderåd och chef för nätverkets kontor i Stockholm

"Ogiltigförklara Luxemburgs folkomröstning"

Luxemburgs folkomröstning om EU:s nya konstitution måste ogiltigförklaras. Det hävdar den luxemburgske advokaten Roy Reding, som har lämnat in en stämningssök-
sökan i frågan till domstol. Reding, som själv var aktiv i nej-kampanjen, är starkt kritisk till regeringens informationssatsning inför folkomröstningen.

Han vänder sig särskilt emot den informa-
tion från regeringen som sändes i tv
veckorna före folkomröstningen. Enligt
stämningssökningen var den "manipulativ"
och "saknade helt objektiv information".
"Varje objektiv observatör måste komma till
den slutsatsen att regeringens information
otvivelaktigt syftade till att åstadkomma ett
ja i folkomröstningen", skriver Reding.
Reding anklagar också regeringen för att ha
brutit mot ärkeheretidömetets författning,
genom att vägra ge nej-sidan ekonomiskt
stöd.

I folkomröstningen den 10 juli sade 56,5
procent av de röstande ja till det nya
fördraget.

Lägre prognos för euroländerna

EU-kommissionen kommer att justera sin
prognos för den ekonomiska tillväxten i
euroområdet under 2005, det meddelade
Joaquin Almunia, kommissionär för
ekonomiska och monetära frågor, vid en
presskonferens den 16 september. Enligt
Almunia är orsaken de höga oljepriserna.
"Tillväxten kommer att hamna under 1,6
procent. Men utsikterna för 2006 verkar
bättre.", sade Almunia.
I april förutspådde kommissionen att
tillväxten i de 12 euroländerna under 2005
skulle bli 1,6 procent. "Men sedan dess har
oljepriserna stigit och det påverkar
naturligtvis tillväxten negativt", sade
Almunia.

Irland vill delta i EU-styrka

Den irländska regeringen vill göra det
möjligt för landets militär att delta i EU:s
snabbinsatsstyrka. Frågan utreds för
närvarande av regeringen och i slutet av
september lägger man fram ett förslag.
Den irländska neutralitetspolitiken anger tre
villkor för att irländsk trupp ska kunna
sändas utomlands: uppdraget måste
sanktioneras av FN, regeringen och
parlamentet. I en intervju i Irish Examiner
säger försvarsminister Willie O'Dea att
regeringen visserligen står bakom den
officiella politiken, men att man samtidigt
vill göra det möjligt för irländsk trupp att
medverka i EU:s så kallade stridsgrupper.

"Vad vi nu gör, är att undersöka hur det kan
gå till. Vi kommer att ha ett förslag färdigt i
slutet av september", säger O'Dea till
tidningen.

Enligt tidningen bedöms det som sannolikt
att frågan kräver lagändring.
Hittills har sammanlagt 13 stridsgrupper –
om vardera omkring 1.500 soldater – satts
upp eller befinner sig på planeringsstadiet.
Också militärt alliansfria länder som
Sverige och Finland medverkar i det arbetet.

EU vill ha ökat polissamarbete

EU-kommissionen anser att nationell polis
ska tillåtas förfölja misstänkta brottslingar
in i ett annat medlemsland. Enligt ett
lagförslag från kommissionen – som för att
träda i kraft måste godkännas av samtliga
25 medlemsländer – ska polisen också ges
ökade möjligheter till övervakning i andra
EU-länder och samarbetet mellan ländernas
myndigheter ska förbättras.

Möjligheten att förfölja misstänkta brotts-
lingar över nationsgränserna ska omfatta
de 15 Schengenländerna. Enligt kommis-
sionen ska lagförslaget också leda till ökat
informationsutbyte mellan ländernas
polismyndigheter. Det ska också användan-
det av gemensamma patruller och
övervakningsoperationer.

"De som begår kriminella handlingar kan
röra sig lika fritt som vanliga laglydiga
medborgare. Den fria rörligheten för
personer inom Schengen kräver att vi får
möjlighet att bekämpa de säkerhetsproblem
som gränskontrollernas upphävande leder
till och alla hinder i det arbetet måste tas
bort.", sade Franco Frattini, EU-kommis-
sionär med ansvar för rättsliga frågor, när han
presenterade förslaget.

USA-reträtt i Afghanistan splittrar Nato

Ett förslag från USA:s försvarsminister
Donald Rumsfeld att Nato ska medverka i
väpnade strider i Afghanistan skapar
splittring i militäralliansen. Frankrike,
Tyskland och Spanien vill inte att Nato ska
delta i landets inbördes strider.
Rumsfeld vill att andra Nato-länder ska
skicka fler soldater till Afghanistan så att
USA ska kunna minska sin egen insats på
omkring 20.000 man. Den amerikanska
insatsen genomförs utanför Nato och utan
FN-mandat. Den går under namnet
"Operation varaktig fred" och syftar i
huvudsak till att bekämpa det väpnade
upprоротet mot den USA-stödda regeringen i
huvudstaden Kabul. De senaste månaderna
har striderna intensifierats och hittills i år
har 69 amerikanska soldater dödats.

EU-deklaration om Turkiet dröjer

EU-ländernas ambassadörer i Bryssel har
än en gång misslyckats med att enas om en
deklaration när det gäller Turkiet.
Ursprunget till konflikten är den deklaration
som Turkiet gjorde i samband med att
landet i juli undertecknade ett tullunionsav-
tal med de tio nya EU-länderna. Den
turkiska regeringen förklarade då att
undertecknandet inte innebar ett erkän-
nande av Cypern.

Flera EU-länder är starkt kritiska till Turkiets
agerande och vill att EU ska enas om en
"motdeklaration". I den ska framgå att
Turkiet, som villkor för att få inleda
förhandlingar om EU-medlemskap den 3
oktober, måste förbinda sig att på sikt verka
för ett erkännande av Cypern. En konkret
åtgärd skulle vara att öppna turkiska
hamnar och flygplatser för cypriotisk trafik.
Frankrike och Storbritannien har presenterat
ett gemensamt förslag till deklaration, men
det har avvisats av den cypriotiska reger-
ingen. I det fransk-brittiska förslaget sägs att
Turkiet "så snart som möjligt" ska erkänna
Cypern. Däremot anges inte vilka konkreta
åtgärder Turkiet måste vidta, vilket är ett
krav från Cypern.

Maktskifte i Norge påverkar inte EU-frågan

Valet i Norge den 12 september resulterade
i ett maktskifte. Den borgerliga
minoritetsregeringen ersätts av en koalition
ledd av Arbeiderpartiet (socialdemo-
kraterna).

Det är första gången som Arbeiderpartiet
ska regera med två andra partier, och
samtalen med Sosialistisk venstre och
Senterpartiet om en regeringsplattform har
redan inletts.

Såväl Arbeiderpartiet som Senterpartiet gick
starkt framåt i valet (jämfört med förra
valet). Sosialistisk venstre gjorde dock ett
katastrofval. För de tidigare regerings-
parterna Kristelig folkeparti och Høyre
innebar valet ett kraftigt bakslag. Av
regeringspartierna var det endast liberala
Venstre som gick fram.

Valets stora segrare är dock det höger-
populistiska Fremskrittspartiet, som fick
drygt 22 procent av rösterna.
Regeringsskiftet lär inte innebära någon
skillnad när det gäller frågan om Norges
eventuella EU-medlemskap. Arbeiderpartiet
är för ett medlemskap, medan Sosialistisk
venstre och Senterpartiet är emot. Också
den hittillsvarande borgerliga regeringen
har varit splittrad i frågan och EU har inte
nämnts i valrörelsen.

**NYHETER OM EU UTGES MÅNATLIGEN AV FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU. ANSVARIG UTGIVARE: EVA-BRITT SVENSSON.
REDAKTÖR: GÖSTA TORSTENSSON. ADRESS: RONDÖVÄGEN 312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 08-771 43 79. E-POST:
GOSTA.TORSTENSSON@COMHEM.SE. PRENUMERATION: ENSKILDA 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER M.M. 120 KR/12 NR. DISTRIBUTION:
FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU, HEURLINS PLATS 11, 413 01 GÖTEBORG. TFN. 031-701 01 77. E-POST: FNEU@ALGOHOTELLET.SE.**